

Ще повернеться!

СПЕЦІАЛЬНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Ч. 5, грудень 1955 р.

Ціна 20 пф.

Апелюємо до всього цивілізованого світу не допустити до ганебних гешефтів кремлівських поневолювачів, що хочуть примусового повернення політичних емігрантів в їхні руки.

Політичні емігранти всіх народів СРСР і т. зв. держав сателітів! Вимагаймо від ООН створення міжнародної комісії для огляду советських концентраційних таборів і тюрем, де мучаться мільйони невинних!

Хай живе братерська солідарність емігрантів усіх поневолених Москвою народів у боротьбі за спільну свободу!

Іван БАГРЯНИЙ

М. В.—НИК

РАБОТОРГІВЦІ

Вони не пройдуть крізь наші лави!

Стясе масо ненайболючіше підтвердження наших думок про те, що советські режимовладди, «гуманісти», в справі звільнення німецьких полонених по вказі Аденауера вчинили це не з гуманних побуджень, а спільнували чисто работорговельний гешефт, — віддати німецьких в'язнів з метою одержати інші, наші голови і спаралізувати нашу політичну антикомуністичну визвольну боротьбу. Все це вилазить на поверхню ось, тепер, перед здивованим очі всього світу і світ про це говорить.

Совети затримали далі транспортні німецьких полонених та повернули назад ті, що вже були перед дверима своєї Батьківщини! І зробили це вони з мотиву, що Німецька Союзна Республіка «затримує репатріацію козаків советських громадян», про що зараз голосно заговорено в пресі. Так у газеті «ЗЮД ДОЙЧЕ ЦАЙТУНГ», за 2 грудня п. р. і в іншій пресі, наведено останні висловлювання центрального советського органу «ИЗВЕСТІЯ», де нарікається на нездійснення ладів «советського народу», що Німецька Союзна Республіка не репатріює на батьківщину советських громадян, яких буцитьо затримують «терором і утисками» різні «фербержерські елементи» та «антисовєтські організації» на німецькій території. А московський кореспондент агенції РОЙТЕР ставить це в прямий взаємозв'язок — тобто справу прибуття дальших транспортів німецьких полонених ставить у прямий зв'язок з справою репатріації політичних емігрантів. І це припинення кореспондента «Ройтера» є абсолютною віраж.

Отже заговорено про речі прямо і недвозначно. Видається на світло деяке факт, що московські работорговці спільнували комерційний гешефт на людській душі і головах, і тепер з тим гешефтом цюсць не в порядку. Мабуть трапилось неув'язка в розумінні поняття «свобода», «право», «честь», «мораль»... Бо що за советською мораллю «зовсім просто», за мораллю західною «не так просто». Треба припускати, що за советськими калькуляціями речі виглядали дуже просто: взяти й доставити «беглих» рабів «на ріднину», без жадних розмов, навіть не питаючись їхньої думки, бо хто їхню думку жодя питає, — доставити «цїлих і живих» ж і шаста, а в чому їхня шаста, вони не знають, вожді краще знають. І напевно при тих работорговельних калькуляціях кремлівських заправників було поставлено ставку ніяк не на нашу добру волю й окоту. Бо вони, кремлівські вожді колективні, не такі наївні, щоб хоч на хвилину припускати (та ще після 10-тирічного репатріаційного досвіду!), що хтось хоче добровільного повертати. А надто ж, щоб припускати, що політичні організації (на ліквідації діяльності яких ім власне й зацікавлені!) — раптом зацікавляються самі і згодяться на добровільну репатріацію. Ні, вони не такі наївні і цього вони, значить, і не планували. А що вони планували? Це можна з певністю сказати, знаючи природу кремлівських муніципалістів і «удодів», — вони планували так, як і зникли протягом усієї історії советської влади дикі: «добровільно-принудительно».

Так як і все робиться в советській дійсності, так як делити закорінене в советсько-комуністичній ментальності, так як за советською мораллю і належність «добровільно-принудительно». Особливо ж підтверджує слушність сказаного те, що трималися згодом. Коли надії «советського народу» (тобто кремлівського «народу») на швидко і радикальну репатріацію не здійснилися, вони в тих работорговельних калькуляціях сталися якось «нев'язка», то тоді вони вдалися до тиску на партнерів. Надіслали до муніципалістів і диків, демократичного та лукавого, якщо брати до уваги, що це робити перед

очима всього світу, який цей же складається не з дурнів і наївних.

Метода примусу, чи форма тиску, що її застосовували большевицькі гуманісти до німецького партнера просто дипломатична. Вони затримали поворотців, яких звільнили в ім'я гуманності і справедливості! І затримали вони їх в ім'я насильства над іншими, ними ж колись вимученими, людьми, які не хотять добровільно вертатися назад, у тюрму!

На що большевики при цьому розраховують? Чи розраховують вони на те, що політичні емігранти, в ім'я повороту німецьких полонених, так би мовити, з гуманних побуджень, з людської товариської солідарності, зрозуміють з власного життя і свободи й добровільно згодоються «на ріднину»?

Ні, вони на це не розраховували і не розраховують. Во прекрасно знають, що емігрантів у Німеччині силою не тримають, а навпаки, дуже хотіли б уже якось позбутися цієї обузи. Але емігранти добровільно не хотять їхати. Тому вони розраховують на те, що німецький народ, з жалю до своїх синів, яких совети не допускають повернутися, взьме й, нарешті, силою видасть тих геменських політичних емігрантів. Тобто заплатити ціну, яку вимагають «гуманісти».

Така калькуляція... І така наша трагедія. Як трагедія «проданої нареченої». Однак, — в цій змаганні між добром і злом усе не так просто, як тим московським работорговцям здається.

Ми не знаємо, чи був укладений таємний договір у Москві у вересні місяці. Ми не знаємо, який зміст того договору.

Але ми знаємо, ми глибоко віримо, що на вільнолюбному Заході інша, не работорговельна мораль. Ми знаємо, ми глибоко віримо, що демократична держава німецького народу й увесь цивілізований світ не дозволить так просто здійснитись московським работорговцям калькуляціям, не допустить торгівлі «бегляками» советськими рабами. В цій вірі нас укріплює й те, що ми бачили недавно:

Ми бачили, як плакала ціла Німеччина, зустрічаючи своїх синів, повернутих із советської могили, з советської каторги. Ми бачили розпач тих, чий сини і брати не вернулися, а лише зникли в сибірських снігах, і бачили шаста тих, чий сини і брати повернулися до своїх рідних... І при тому плакали й ми. І треба уявити собі, цілий Цивілізований Світ, як же ж при тому плакав політичний емігрант!

Він плакав із трьох причин:

Перше — бачачи советські каторжанські «куфайки» та пригадуючи власні муки й уявляючи безліч інших, своїх братів і друзів, що десь мучаться по нечисленних советських концтаборах і навіть не мають права на людську гуманність, навіть не розраховують на таке шаста, як воля.

Друге — бачачи шаста матерів, що зустрічали своїх синів, і дітей, що зустрічали батьків, і шаста звільнених поворотців; спостерігаючи людське зворушення і сам хвилюючись ним до глибокої душі.

І третє — припускаючи мимохіть перед цим незабутнім видовищем, що може ці слізи шаста і ця радість людей куплена ціною інших сліз, ціною радості інших матерів, наших матерів, і ціною нашої свободи.

Але не тільки принищення, на яке має право беззастенне від хвилювання, зворушення людське серце.

Море людського плачу викликало в нас думку, що ці люди зрозуміють нас якнайкраще і що саме тут, на цій землі, ганебні калькуляції московських работорговців потерплять цілковите фіаско.

Чи це так — покаже час.

Можливо, що й наша доля висить на

Треба визнати — ми, емігранти, частіше недооцінюємо своїх сил і свого значення. Ми дуже скромно думаємо про себе й наші можливості, ми часто не дооцінюємо ролі еміграції, як важливого фактору в політичних резервах нашої Батьківщини. Тим часом на справжній масштаби нашого значення, нашої сили і спроможностей найбільш виразно вказує не хто інший, як сам советський велетенський людоловний апарат.

Якщо б ми хотіли підбити баланс нашого дотеперішнього розмаху роботи, здається, могли б покласти на найбільш досвідченого і найбільш тверезого в своїх холодних розрахунках «БУХГАЛТЕРА», — на оцінку ролі еміграції советськими партійними, воєнними і поліційними органами, які з найбільшою докладністю і старанністю вивчають і вже оцінили посправжньому значення еміграції із Советського Союзу. Тільки подумати: статті і передовиці в центральних пресових органах присвячені еміграції; кільканадцять нот і звернень до різних держав і ООН протягом останнього десяти років; заяви самого голови уряду Булганіна, а потім Молотова і других; утворення спеціального берлінського комітету; спеціальні багатокіштові радіопередачі; утримування численної мережі агентів проти еміграції. Другими словами, сотні мільйонів карбованців, великий вклад енергії советського апарату — і все це тільки на те, щоб звозувати найменшу й найбіднішу в світі «державу» — еміграцію із Советського Союзу. Ось тому ми можемо сказати:

Політичний емігрант! Тримай гордо свою голову вгору! Твої старання, твоя кропітлива в нужденних умовах праці належно оцінена твоїми ворогами, вони серйозно стурбовані твоєю енергією, твоїм ідеалізмом, твоєю жертвенністю і твоїм вкладом в антибольшевицьку боротьбу. Вони справедливо вбачають у тобі, емігранте, свого реального мотильника. Стурбованість советської верхівки вказує на те, що ми б'ємо в правильну точку, в саме серце советської ідеології й політики.

Наша настирливість змусила комуні-

стичних верховодів реагувати — вжити спеціальної тактики, щоб нею звозувати еміграцію, розкласти її лави, і в цей спосіб повернути своїх учораших невірників знову в «рай». Як неперевірені майстри брехні і фальсифікації, вони обвинувачують Захід, що це він, мовляв, використовує еміграційних «вождів», не пускає людей назад, в заграбовану советську клітку. Хоч спихання вини за провал акції повороту на уявних «вождів» робиться з метою оправдати перед світом свої поліційні методи, при цьому переслідуються конкретна мета — нацькувати емігрантів один на одного, розколоти їхні лави, поділити їх на своєрідні класи. Та всі ми знаємо ціну наклепів советських поліційних органів. Ніяких класів і прошарків на еміграції нема. Ділення еміграції на «вождів» і «рядових» — це стара советська метода — діли і пануй. Всім бо відомо, що ніякі «вожді» нікому не перешкоджають вернутися на «ріднину». Вільною волею. Хто хоче їхати, той може це зробити першого ліпшого дня. Та казує власне в тім, що ніхто не хоче їхати.

Советські органи вже відкидали пару своїх довірених людей — агентів. Ім ми й самі сказали: скатерть дорога! Знайшлося також і пару наївних, які повірили в «переміни в СРСР». Всі вони змогли вернутися без ніяких перешкод збоку еміграції та західних ірравових чинників. В цій справі, як і в усьому іншому, на Заході існує справжня свобода виявлення індивідуальної волі. Віда для советів у тому, що таких наївних — раз, два й обрахувався.

Про що ж це свідчить? Це свідчить про високий ідейно-моральний рівень нашої еміграції, яка знає, чого вона прийшла на Захід. Наше перебування на Заході є вислідом нашого невдоволення режимом, нашої ворожості до нього, нашого бажання визволити свою батьківщину.

Ось тому смішно звучить твердження, що емігранти рвуться «додому», а «вожді» їх не пускають.

Назавжди частина еміграції занепокоєна з інших причин. Дехто боїться, що ситуація для емігрантів з приїздом

«Я вернуся до своєї Батьківщини з мільйонами своїх братів і сестер, що перебувають тут, в Європі, і там, по сибірських конццентрах, тоді, коли тоталітарна криваво-большевицька система буде знесена так, як і гітлерівська. Коли НКВД піде вслід за Гестапо, коли червоный російський фашизм перестане так, як шеа фашизм німецький...»
Іван БАГРЯНИЙ
— Чому я не хотів вертатися до СРСР? — 1945 рік.

Справа біженців і політичних втікачів на Генеральній Асамблеї ООН

Як відомо, советський делегат на Генеральній Асамблеї ООН, Матулєс, запропонував проєкт резолюції відносно біженців та політичних втікачів, що перебувають закордоном, у вільних кра-

інах. У проєкті резолюції советський представник вимагав, щоб Верховний Комісар ООН у справах біженців «допомогає швидкоможливо поверненню біженців і переміщених осіб на батьківщину», а також, щоб він заборонив «ворожу пропаганду між біженцями» і сприяв розповсюдженню між ними інформації про те, що їхнє повернення на ріднину дуже бажане.

Комітет у справах соціальних, гуманітарних і культурних питань при Генеральній Асамблеї ООН відхилив проєкт резолюції советського делегата. Представники некоммуністичних країн віднесли негативно до проєкту советського Матулєса, а фактично до проєкту советського уряду. Вони слушно зрозуміли такий проєкт резолюції, як спробу советського уряду перевернути примусову репатріацію.

Комітет при ООН прийняв англійську резолюцію, проти якої не голосувало ніхто. У цій, прийнятій резолюції, передбачено надання Верховному Комісару ще більший сум для допомоги втікачам та політичним емігрантам. У резолюції говориться, що втікачі та політичні емігранти можуть повертатися на батьківщину тільки з власного бажання, а про їхню примусову репатріацію — не може бути й мови. Таким чином, завдяки гуманності представників некоммуністичних країн, справа біженців і політичних втікачів на Генеральній Асамблеї ООН вирішена цілком позитивно.

до Бонну советського посольства стане тяжкою. Вони бояться з приводу виразного советського домагання обміну полонених на емігрантів. Ці побоювання є однією, безпідставною. Німецькі закони, останні заяви членів німецького уряду, наразі зобов'язані, взяті німецьким урядом супроти Об'єднаних Націй у справі політичних втікачів, гарантують повністю недоторканість кожного емігранта, гарантують йому право політичного азилу. Уряд Аденауера заявив міністра фон Брентау виразно відкинув усілякі домагання торгівлі людьми.

Всі еміграційні кола почувають велику вдячність німецькому уряду за його виразну й тверду поставу супроти советських домагань. Еміграційні кола так само чують вдячність до господарів цієї країни — німецького населення й їх репрезентантів, які виявляють немало терпимості та виразної гостинності країни нашого теперішнього побуту, аби відношення з нашого боку до господарів не шкодило загальним можливостям провадити всесторонню корисну працю для нашого народу і для всього вільного світу. Відповідальні кола нашої еміграції стараються ще тісніше налагодити співжиття між нашою еміграцією і німецьким населенням. Ось тому особливо важливо знати, що вороги будуть вживати всяких заходів, щоб компрометувати еміграцію в очах населення. Завдання наших емігрантів — унеможливити вилазки ворожих провокативних елементів.

Як і в усьому житті, так і в житті нашої еміграції, крім успіхів, є також і невдачі. За цими невдачками постоє советська агентура, щоб позити в свої тенета менш відpornих одиниць нашої еміграції. Знаходяться серед нас люди, на яких коекзистентний настрої Заходу впливають відсмаку. Вони духовно занепадають. Звичайно, ці занепадницькі настрої проявляються в них тому, що вони, мабуть, замало знають учення апостолів марксизму, щоб повірити, що комуністичні догматики, вірні ідеї світової революції, не збудуть вільного світу із коекзистентності сну. Можливо, що совети саме тому й вибрали цей період для активної дії серед еміграції, коли крім зросту туги за батьківщиною на емігрантів теж діє маріоно світової політичної безперспективності.

Але «дух Женеви» — це явище тимчасове і самі ж большевики підважали його до основ.

Ворогом нашої еміграції є також частинне безробіття, але воно зосім зникає, коли посправжньому почнеться творитися німецька армія. Адже вже сьогодні деякі німецькі чинники ведуть переговори з Італією про притягнення італійських робітників до праці в Німеччині. Це означає, що праця буде для всіх, і тому треба вже тепер звернути належну увагу на справу перекаліфікації.

Завдання нашої преси, всіх без винятку громадських, культурних і політичних організацій — добитися, щоб українська еміграція вела перед у справах перекаліфікації, здобуття собі фактів і знаходження відповідного zatrud-

Ворог розраховує на те, що морально заломлять, на тих, що втратять віру в покликання свого перебування на еміграції, як борців за краще майбутнє нашого народу, за звільнення нашої Батьківщини. Але даремні ці надії. Цифри т. зв. редекції показують, що советські розрахунки ганебно провалилися. Не дивлячись на несприят-

(Закінчення на 4-й сторінці)

Л. ВОЙЧЕНКО

Про загальні принципи советського кримінального кодексу

З нагоди остатньої советської «амністії» один з наших авторів переглянув Кримінальний Кодекс РСФСР, що є взірцем і для кримінальних кодексів інших республік, та довів (двоє попереднє число нашого часопису), що ця «амністія» фіктивна.

У зв'язку з цим нам хотілося б сказати кілька слів про загальні принципи советського кримінального кодексу. Він, цей кодекс, побудований так, що советський громадянин ніколи не може знати, чи він порушив закон і коли саме та в чому. Цей громадянин має постійне почуття непевноти, бо в цьому кодексі, крім лицемірства й пропаганди, є і такі «крючки і гачки», на які навіть найблагородніший советський громадянин може завжди підпасти і довести, що він є державним злочинцем. Недаремно робітники слідчих органів НКВД з одержимим цинізмом заявляють: «Аби була людина, а статтю ми вже знайдемо».

В розділі третьому (Загальні основи кримінальної політики РСФСР) стаття 6-а починається так:

«Супільно-небезпечною вважається всяка дія або бездіяльність (!), скерована проти советського устрою».

Цим самим советському громадянину ставиться в обов'язок тільки, якщо так можна висловитися, «активний патріотизм»: він не тільки не сміє діяти проти советського ладу, але не сміє бути й бездіяльним; він мусить бути всюди і завжди активним советським «патріотом», активним прихильником советського ладу, інакше він є злочинцем перед державою і до нього будуть застосовані відповідні статті Кримінального кодексу. Він не мусить зробити ніякого злочину, але досить, коли він не припиняє, щоб хтось інший якого злочину не зробив, коли він не проявить належну «діяльність», він може бути покараний...

А тим більше советському громадянину чекатиме кара (стаття 10) за те, коли він «діє необережно... або легковажно». Злої волі зовсім не треба. Каратимуть навіть поправно-трудохими таборами «необережне пошкодження морського телеграфного кабелю» (стаття 80).

Та мабуть, найхарактернішою статтею советського Кримінального кодексу є стаття 12: «Неповнолітні, що досягли дванадцятилітнього (!) віку... притягаються до кримінальної відповідальності за застосуванням всіх засобів покарання».

Тобто така дванадцятилітня дитина в СССР може бути засуджена й на 25 років «поправно-трудохими» таборами (концентрації), або 25 років тяжкої в'язниці. Ці діти на «законній основі», щоправда, не можуть бути розстріляними, бо це виражено заборона стаття 22 Кримінального кодексу:

«Не можуть бути засуджені до розстрілу особи, що не досягли вісімнадцятилітнього віку в момент доведення злочину, і жінки, що перебувають в стані вагітності».

Стаття 45 КК вказує, чим має керуватися суд, призначаючи ту чи ту кару. Суд керується:

а) вказівками Кодексу,

Леонід ПОЛТАВА

Моя Україна

— відповідь М. Рильському на його вимушений вірш про Україну —

«Моя Батьківщина — це Леніна
ілюзія. Це Сталіна голос»
М. РИЛЬСЬКИЙ

Не гладенькі вітри, не блакитні
(тополіна,
Не смутні вітраки, що чекають вітрів
І не сонне блаженство глухих
(хуторів, —
Ні, сьогодні моя на така Україна.

Ти виходиш твердою, важкою ходою
Потягними стежками лісів і лугов,
І змиваєш сліди річковою водою,
І вкриваєш сіном з промерзалих

(стоїв;
Ти підносиш обріз і рахуєш патрони,
Ти із кулями — серце вкладаєш в обріз,
Щоб злітав не один — а сотні ешелонів,
Щоб летіли не слізи — а шмаття

(коліс;
Ти приносиш пісок, щоб сипнути
(в машини,
Ти стоїш на безсонних повстанських
(постях...
Ні, на щастя — сьогодні, моя Україно,
Ти уже не така шароварино-прошта!

Наче домна, кипиш і клекочеш
(зловисно,
Домна та, що у ній — не метал, не руда,
А усе: незалежність, і щастя, і пісня,
Навіть мова твоя, і любов, і хода.
Так не можна умерти. Такі

(не вмирають.
Хай скоріш тужаві жадане життя,
Щоб усі наші муки оплатились докрано,
Щоб усі наші смерті — були для

(життя;
Щоб кордонів багнетні розсунулися
(стіни;
І у рідне гніздо — вся злетілась сім'я...
Я щасливий за Тебе таку, Україно,
Воскресаюча мати моя!

Парості

б) границями, вказаними в Кодексі, в) «своєю соціалістичною правосвідомістю».

Стаття 46 поділяє всі злочини на: а) скеровані проти підвалин советського ладу б) решта злочинів.

«За злочини першої категорії, — продовжує законодавець, — Кодексом визначається границя, нижче якої суд не має права визначити міру соціального захисту судово-поправного характеру. Для всієї решти злочинів Кодекс визначає тільки вищу, дозволу судову, границю».

Коли до цього ще додати статтю 16 Кримінального кодексу, яка звучить дослівно так:

«Якщо та або інша суспільно-небезпечна дія прямо не передбачена цим Кодексом, то підстави і границі відповідальності визначаються стосовно тієї статті Кодексу, як передбачають найбільш подібні злочини», — то побачимо, що советський суд, фактично, має вільну руку й може засудити «злочинця» як йому захочеться. Советська практика «самостраховки» ведить, очевидно, судові бути до «злочинця» особливо безжалісним, тим більше, що величезна кількість статей (наприклад, 59-3в, 59-3г, 59-6 і т. д.), за той самий злочин, передбачає кару від 6 місяців в'язниці аж до «при особливо обтяжуючих обставинах»... розстрілу... Такий «діязон» можливий тільки в СССР, де суди керуються не так законом (якого вони часто й самі не знають), як «своєю соціалістичною правосвідомістю».

Деякі статті зовсім (і безсумнівно навмисне) зредатовані неясно, так, що під ці статті можуть попасти всілякі найрізноманітніші «злочини». Наприклад, друга частина статті 59-2:

«Масові безпорядки, не обтяжені злочинами... але поєднані з визначним непослухом законним вимогам властей або протидіями виконанню останніми покладеними на них обов'язків, або присилуванням їх до доведення явно незаконних вимог, тягне за собою...» і т. д.

Що це? Страйки робітників? Бунти колгоспних селян? І одно й друге можливе.

Під яким постійним тисненням «советського правосуддя» перебуває, скажімо для прикладу, транспортний робітник в СССР, свідчить стаття 59-3в:

«Порушення робітниками транспорту трудової дисципліни (порушення правил руху, недоборядковий ремонт пересувного скла-

ду та шляхів і т. п.), якщо це порушення викликало або могло викликати пошкодження або знищення пересувного складу, шляху й шляхових споруд, або нещасні випадки з людьми, нещасні випадки відправку потягів і суден, нагромадження на місцях порожнього, простій вагонів і суден та інші дії, що тягнуть за собою зрив (невиконання) замовлень Урядом планів перевезу або загрозливу регулярності та безпеки руху, тягне за собою — позбавлення свободи на термін до десяти років».

У випадках, коли ці злочини дії носять виразно злочинний характер, застосовується вища міра соціального захисту, з конфіскацією майна».

Аналогічні статті є й для інших родинних, а особливо «опікою» советських законодавців відзначаються колесні селяни. Вони караються за убій скоту з метою підризу колективізації (статті 79-1, 79-3), за пошкодження інших машин (79-2), за «злочинно-недобале відношення до коней, а особливо до жеребих маток...» (79-4) і т. д. Це підкупання жеребими матками, при рівночасній каранні «всіма засобами покарання» дванадцятилітніх дітей, звучить справді гротесково. Навіть Шедринські вершники доли Голубова до чогось подібного не додумалися.

Не меншим глумом над людиною є цинічний захист державою своїх фінансових і меркантильних інтересів. Так, наприклад, стаття 137 КК карає за «умисне вбивство... позбавлення свободи на термін до восьми років», а

«Виготовлення і зберігання самодіючих, а рівно виготовлення і продаж, у вигляді промислу, апаратів, що спеціально служать для виготовлення самогону — карастимуться ув'язненням в поправно-трудомих таборах на термін від шістьох до семи років з конфіскацією всього майна або частини майна» (Указ Президіума Верховного Совету СССР з 7 квітня 1948 року).

Не забуваймо (про це ми вже згадували), що умисне вбивство, згідно з статтею 46 КК, належить до категорії злочинів, що не скеровані «проти підвалин советського ладу», а тому приписана кара (8 років) є максимальною, і суд може дати й значно меншу кару (зрештою, в статті 137 так і сказано: «до восьми років»). Тим часом, як за самогон (конкурентів з державним монополієм!) законодавець вказує точний ліміт — «від шістьох до семи років». Тобто, навісміне вбивство карастиметься практично менше, ніж конкурентне виробництво горілки...

Ми лише поверхово переглянули Кримінальний Кодекс РСФСР, але й цей побіжний перегляд виразно свідчить, що громадянин, вірніше підданий, Совет-

В. ШУЛЬГА

Батьківщина не простить!

Якщо б число ми не взяли до рук газети «За возвращение на родину», ми в ній нічого, крім «родина простить», не знаходимо. «Родина простить», «Родина простіла» і «Родина жде» — це основна тематика кожної статті, кожного листа змайстрованого безпосередньо чи в самій редакції в східному Берліні, чи в Харкові, Еривані, Тбілісі в зацікавлених кабінетах дотичних відділів МВД. «Родина простить!»

Кожний емігрант, відмовляючись у ці двох словах, цілком законно ставить перед собою питання:

— А що, власне кажучи, мені має простити «родина»? Чим я зазнав перед нею? А потім ще й далі: Хто дав право людям, які поневолили батьківщину кожного з нас, говорити в імені її до нас, емігрантів, до її синів і дочок, що вибрали скитання по чужині в ім'я саме великої любові до батьківщини, в ім'я служіння їй, в ім'я боротьби за її звільнення?

Для кожного з нас батьківщина це не Хрушов, Булганін чи «Президія ЦК КПСС». Це люди й орган поневолення, утистки й спричинники стогону та страждань тієї батьківщини, в імені якої вони мають нахабство звертатися до нас. Батьківщина до нас не звертається. Батьківщина нас не закликає до повороту. Навпаки, батьківщина, коли б мала уста не замкненими, вона криком кричала б до нас:

— Лишайте там і ведіть свою кропітку та тяжку працю!

Батьківщина, коли б не мала кордонів замкнених, вислала б на чужину тисячі й мільйони нових емігрантів в ім'я прискорення свого визволення.

Не перебування на еміграції є зрадою батьківщини, а втеча звідси, «повернення», зменшення рядів борців за її визволення — це в сьогоднішніх умовах є найбільшою зрадою і цієї зради батьківщина не простить!

Не простить! Не простять нам, емігрантам-українцям, наші селяни, що під батогами своєю «на панщині» пишених катів, не простять робітники, що на каторзі в копальнях, біля домен і мартенів, обливаючись потом і кров'ю, працюють на катів, посилюючи своє нещастя в ім'я «всесного щастя» комуністичної бюрократії на нею ж поневоленій землі. Не простять нам, українцям-емігрантам, повернення з еміграції замордовані й винищені мільйони українського народу; не простять нам оті, перебуваючі в концетраційних таборах, мільйони живих мучеників; не про-

ського Союзу, ніяк не може себе почувати, що він перебуває під охороною державних законів, але навпаки — під їхньою постійною загрозою.

громадянства дає більшу охорону, то чим ми дали б дуже поганий приклад розуміння демократичних принципів.

Питання В зв'язку з неймовірними поголовками, про які я раніше згадував, у колах емігрантів говорилося, між іншим, про те, що совети узагальнюють звільнення німецьких полонених і цивільних інтернованих від примусової репатріації колишніх советських громадян, що проживають у Німеччині. Чи можна ці поголовки рішуче заперечити?

Відповідь: Звільнення німецьких полонених у жодному випадку не може бути сполучене з примусовою репатріацією. Таке поступовання не знайшло б прихильного відгуку ані в Німеччині, ані донебезді у світі. Булганін не сказав ні слова про примусову репатріацію, тільки про можливість репатріації, незалежності від звільнення певної кількості полонених.

Питання: Чи німецькі чинники належно уявляють національну й моральну проблему бездержавних чужинців?

Відповідь: Федеративний уряд з доброзичливості підтримує та буде підтримувати у майбутньому прояви власного життя кожної національної групи

стаття повалені й роздавлені чоботом окупанта наші українські національні святині, театри і кіно, церкви і манастирі, замордовані поети і письменники, артисти й учні...

А це все й є батьківщина. Не Хрушови з Булганінами, не Муратови з МВД і Михайловими, а народ-мученик, нація-страждальниця от наша батьківщина. Вона нас благословила на тяжкий шлях скитальства і, скріплюючи нас на душі, наказує нам: — бути поза нею і працювати для неї, для її визволення.

Отже нам не потрібне прощення Булганіних, облички «карати не сильно». Тримас нас на еміграції не страх перед карами, не боязкість заслань і тортур у льохах МВД. Утримує нас на еміграції й не те (в чому ми переконані), що амністія надана сьогодні може бути скасована завтра. (Був же по війні виданий указ про скасування кари на смерть, а потім вийшов новий указ за підписом тих же самих людей про її поновлення.) Ми занадто добре знаємо не людей, які керують життям на наших батьківщинах, а систему, що й з ангелів робить дідків, а дідків з раю роблять пекло. Хто може дати гарантію, що Хрушов чи Булганін, чи Молотов не зайняті вже сьогодні організації одні одного вбивства, як Сталін організував колись убиство Кірова, і після цього вбивства не почнеться знову на просторах СССР танок смерті, що а свій крутіз захопить впершу чергу отих возвращенців, отих «неблагонадійних», що повернулися з-за кордону по амністії, а з ними й їхніх родичів близьких і дальших за зв'язок з «ворогами народу», що мали стик з-за кордоном? Хто дасть гарантію, що цього більше не буде? Ніхто — такої гарантії дати не може. Існує система — мусить існувати й виявлення її властивостей та змісту. Система, в якій жаждою влади і панування комуністичних верховодів є єдиним найвищим моральним приписом, не може мати постійно діючих указів і законів.

Але, підкреслимо, не розуміння всього цього нас утримує на чужині. Про це ми згадали лише для того, щоб Муратови зрозуміли, що їхня тема «прощення» не знаходить і не знайде відгуку в серцях емігрантів. В емігрантів є своє розуміння прощення. Емігранти живуть батьківщиною і живуть для батьківщини, для боротьби за її визволення. А тому перед ними стоїть питання:

Чи простить Батьківщина їхнє повернення для збагачення сил і засобів її поневолення?

І відповідати собі:

Ні! Батьківщина не простить!

Федеральний міністер Оберлендер про право азилу

Міністер для справ утікачів і переміщених осіб проф. Оберлендер дав інтерв'ю всій екзильній пресі (через газету «Латвія»), в якому висловив свої погляди на становище чужинців у Німеччині.

Питання: Федеральне Міністерство для утікачів і переміщених осіб і воєнно пошкоджених склало 24. вересня заяву про правне положення бездержавних чужинців у Федеративній Республіці і при цьому недвозначно ствердило, що політично переслідувані мають право на азил та не можуть бути видані ні в переміщені до інших країн. Як Вам відомо, Пане Міністре, всі бездержавні чужинці, що перебувають у Німецькій Федеративній Республіці, є утікачами від комунізму. Чи існує з боку німецьких чинників намір обмежити призначення утікачам-чужинцям право азилу заборонаю проти комуністичної діяльності?

Відповідь: Якщо бездержавний чужинець користується правом азилу, то цим самим має теж право займатися інтелектуальною і політичною діяльністю. Йому не можна ані заборонити, ані наказати в якому напрямі він може, або не може, діяти. Зокрема не можна йому заборонити заступатися за справу демократії. І не так важливим є при цьому факт боротьби проти комунізму, як те, щоб думати і поступати на правду в згоді з християнськими ідеалами та західною традицією. Це найкращий шлях для духової перемоги над ворогами демократичної системи.

Питання: В одному своєму інтерв'ю ви, Пане Міністре, підкреслили, що через наявність емігрантів, постають корисні політичні коменти, що являються важливими для спільних європейських справ. Чи ваша думка в цій справі залишається не зміненою?

Відповідь: Тому, що сьогодні ми не маємо ніякого зв'язку з тими сусідніми народами, що належать до советської системи, близьке співжиття з людьми, приналежними до цих народів, тобто емігрантами, має для нас велике значення. Я вже давніше говорив про те, що співпраця німців з бездержавними чужинцями допомагає ідеї європейської солідарності та взаємному довірою між народами й цієї тезі я приринулюся.

Питання: Сучасний політичний розвиток не дозволяє на ніякі оптимістичні прогнози щодо скорого повороту емігрантів до їхніх країн. Чи ви згодні з нашим поглядом, що, не дивлячись на те, ми повинні залишатися вірними нашої батьківщині та змагати до того, щоб могли повернутися до неї тоді, коли вона стане справді вільна і демократична?

Відповідь: Боротьби за волю не можна узагальнювати від сучасного політичного розвитку. Бажання волі повинно так глибоко вкорінитися в нас, щоб ми могли унезаможитися від часу та обставин, що їх створюють актуальні події.

Питання: Пане Міністре, ви, без сумніву, уявляєте собі, що заява Булганіна про нібито силою затримуваних у Федеративній Республіці советських громадян спричинила деяке занепокоєння серед усієї еміграції. Це занепокоєння в свою чергу дало привід до неймовірних поголовок. В зв'язку з цим я хотів би дати вам декілька питань. Чи чужинецькі утікачі повинні мати на увазі, що після встановлення дипломатичних зносин між Бонном і Москвою, офіційні советські представники будуть відвідувати табори й оселі бездержавних чужинців та агітувати за репатріацію? Мені відомо, що в одному такому чужинецькому таборі в Італії, з подібних причин, дійшло до заворушень, бо утікачі вирішили, що їм самим доводиться застосувати засоби оборони.

Відповідь: Міністер покликається на заяву від 24. вересня і з натиском додає: Ми притримуємося права азилу Женевської Конвенції про утікачів, а саме, що ніхто, всупереч його власного бажання, не може бути виданий або виданий і навпаки, що ніхто не може бути задержуваний проти його волі. З цього і випливає послідовне поступовання супроти бездержавних чужинців.

Питання: Чи думаєте, що надання бездержавним чужинцям німецького громадянства зможе в дальшому охоронити їх перед, що сьогодні непередбаченими, можливостями?

Відповідь: Право азилу дає всім особам, що їх воно стосується, таку саму охорону, як і німецьке громадянство. Якщо ми думаємо б, що факт надання

бездержавних чужинців. Алеж вони повинні самі про те турбуватися, щоб ті необхідні передумови, що уможливають розвиток їхнього національного життя, були додержані, наприклад, національні школи є можливі тільки в таких місцях, де існує більше скупчення бездержавних чужинців.

Питання: Тому, що в Федеративній Республіці відчувається брак робочої сили, чи є вигляди, що бездержавні чужинці могли б включитися в німецьке господарство інтенсивніше ніж досі?

Відповідь: Слід сподіватися, що безробіття серед бездержавних чужинців зникне. Зокрема вигляди на це мають практичні фахи та спеціалісти; щодо інтелігенції, натомість, то включення їх у німецьку господарку є дещо складніше, до цього додається недостатнє знання мови та брак відповідних житлових приміщень. Але, загально беручи до уваги корисний розвиток господарських умовин, як також творення німецької армії, треба сподіватися, що більшість працездатних та охочих до праці чужинців вироблять найбільш швидко-двох-трьох років знайде собі працю.

А в Україні...

Навіть емігранти, які щойно недавно стали на шлях нормального життя, тисячами мають пральні машини. А знедолена українська жінка на батьківщині й досі дивиться на став чи на річку, як на цілану Богом поміч, бо перучи в ополонці, економіє сили на пошених водах від колодязів, що в деяких селах розташовані один від одного на цілі кілометри. В Москві ж про якесь полегшення долі селянської жінки не дбають. Головне, щоб благодіє мрамором метро, щоб здіймалися біля Кремля «висотніе збудівля». Бо в Москву часто проникає зір чужинця, а замаленого села він і так не побачить.

Від редакції: Цією статтею розпочинаємо мистецтві інформативні матеріали про надбання української еміграції у вільному світі в тих галузях, в яких комуністична диктатура руйнує здобутки народу на Батьківщині.

Після розгрому за наказом із Москви Всеукраїнського Кіно-Фото Управління (ВУФКУ) в Україні в 1930-х роках Київська та Одеська кінофабрики вже не змогли поставити ні одного фільму, що дорівнював би таким фільмам як «Земля» О. Довженка чи «Злива» І. Кавалерідзе. Та й самих Довженка і Кавалерідзе кілька років тому, напевно за наказом партії, яка викрадає країну в українського народу, переселено до Москви, де один ще продовжує працювати як режисер, а другий займається скульптурою. І. Кавалерідзе не дозволяють ставити фільмів, а навіть жити в Україні!

Сама київська «Літературна газета» за 6 жовтня цього року в статті «Вільні хорощі фільмів» пише: «Наші кіностудії не тільки не підготували нових кваліфікованих кадрів режисерів, сценаристів операторів, а розгубили навіть ті, що були.» В іншому місці: «В окремі роки Київська кіностудія виготовляла лише... 1 фільм.»

З великою прикритістю українська політична еміграція доводить, що ці кричущі факти несправедливості, соціального, національного і культурного гноблення окупантами нашої Батьківщини. І ніби у відповідь на намагання московських централістів згасити українську культуру, — емігранти, представники українського народу закордоном, звернули свою увагу й на діяльність кіно, що перебуває в такому жалюгідному стані в Україні. Звичайно, кіно вимагає велетенських коштів, апаратури тощо; цього емігранти не мають. Однак, зусиллями і заходами українських об'єднань та окремих активних ділових людей уже створені підвалини для розвитку бодай ще скромного, але вільного українського кіномистецтва закордоном.

Оповіді коротко про найновіші українські кінофільми, випущені закордоном за останні 2 роки (в той час, коли Київська кіностудія художніх фільмів випустила лише 4-5 фільмів... Нью-Йоркський щоденник «Свобода» нещодавно повідомив про те, що українська кінофірма «Солук-Фільм» випустила звуковий документальний фільм «Львівські катакомби» — про злочини совської влади і знущання над українською людиною. Ця ж фірма тепер закінчує документальний фільм про визвольну боротьбу українського народу за незалежну державу в 1917-21 рр. під проводом Симона Петлюри, а також щойно випустила звуковий фільм-балет «Чар українського танку».

Українські часописи два місяці тому опублікували повідомлення про створення в Парижі Першої Української Кіностудії художніх фільмів «У-ФІЛЬМ», тобто «Український Фільм». Ця кіностудія випустила вже 2 фільми: документально-звуковий — «Україні у Франції» та звуковий кольоровий фільм-казку для українських дітей — «Мавп'ячий король». Тепер згадана кіностудія працює над фільмом «Україні у Великобританії».

З Канади повідомляють, що там незабаром розпочнеться демонстрування фільму «Триумф українського танку», поставленого Кіностудією Авраменка. У цьому фільмі глядач побачить, між іншим, і славетного українського диригента Олександра Кошиця.

Тепер майже вся наша закордонна преса пише про нову працю режисера Євгена Деслава — фільм «Країна чорної землі»; він був знятий в Україні ще в 1943 р. і заборонений німецькою фашистською цензурою.

Українська кіноорганізація в Канаді «Орбіт-Фільм» вислав свою експедицію довіда світу з метою зняти великий документальний фільм «Україні у вільному світі», — зафіксувати на стрічці життя, побут, боротьбу за визволення нашої України з окупантською ярмою сотень і сотень тисяч українських політичних емігрантів.

Нещодавно у Франції було випущено кольоровий звуковий фільм «Наталка Полтавка», відзначений як кращий аматорський фільм на світовому кіноконкурсі в Німці.

На еміграції виходять і будуть виходити українські фільми, що раз то досконаліші. Найцінніші з них будуть збережені у спеціальних кіноховищах до дня визволення України. Українське кіно на еміграції має вже кілька людей: В. Авраменко, Б. Солук, Л. Полтава, І. Гультай, В. Дніпровий та ін. — які відзначилися наполегливою віддачею працею в галузі українського національного кіно на еміграції. До нашого кіно приходять тут і свіжі сили з-поміж молоді.

Ось як працюють у не завжди вільних умовах українські емігранти — й як працюють «державна Київська та Одеська кіностудії художніх фільмів» в поневоленій Україні, де ворог вимагає лише партійних агіток.

Лесь ІВАНІЦЬКИЙ

„РОДІНА“...

...ІЩЕ ОДНА СЕРІЯ ФОТОЗНЯТОК З ДІЙНОСТІ НА ПОНЕВОЛЕНІЙ Батьківщині. «ТОВАРИШІ» ІЗ СХІДНОБЕРЛІНСЬКОГО КОМІТЕТУ В Останньому числі своєї газетки ГОВОРЯТЬ ПРО НАШІХ РІЧЕВИХ ДОКАЗІВ ПРО УМОВИНИ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ С БЕЗПОРЯДНОСТІ І ЗЛОБИ НАЗИВАЮТЬ БЮЛЕТЕНЬ «БРЕХНЕЮ», «НАКЛЕПОМ» НА ССРС. МОВЛЯВ, УСІ НАШІ ДОКАЗИ СПЕЦІАЛЬНО ЗМОНТУВАНИ.

СКАЖІТЬ, ЧИТАЧУ, ДИВЛЯЧИСЬ НА ОЦІ ЗНИЖКИ. ДЕ Ж ОТАКУ МІЗЕРНО МОЖНА ЗМОНТУВАТИ НА ЗАХОДІ? В НІМЕЧИНІ, У ФРАНЦІЇ, В АНГЛІЇ? В ДРУГИХ ЗАХІДНИХ КРАЇНАХ?

НІ, САМ ЧИТАЧ ПІДТВЕРДИТЬ: ЦІ ЗНИЖКИ З ССРС І ЛИНІЄ З ССРС, БО ПРОІХАВШИ ПІВНІСНЬ, УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІГРАНТ ПІДЕ Й НІКОЛИ НЕ БАЧИВ І НЕ ЗУСТРІЧАВ ТАКИХ ПОНИРИХ ОБРАЗІВ. ДИВЛЯЧИСЬ НА НИХ. ВІН ПРИГАДУЄ ПРОКЛЯТІ РОКИ, ПРОЖИТІ В НЕЗАБУТНЬОМУ «РАЮ». НА ЦІХ ФОТОГРАФІЯХ — ЧИСТА ПРАВДА. БІЛЬШ ПРИГНОБЛЮЮЧА, БІЛЬШ ЕФЕКТИВНА, БО СЛОВАМИ НЕ ПЕРЕДАСИ ВСЬОГО ТОГО, ЩО ДО ТОНКОСТЕЙ ЗАКАРБОВУЄ ПІЛІВКА. А ПРАВДА, ЯК ВІДОМО, В ОЦІ КОЛЕ ТОЖ РОЗУМІСМО ГІВІ СХІДНОБЕРЛІНСЬКОЇ ЗГРАІ...

«У них щастливе дитинство» — недавно випускав у своїй газетці І. Муратов, показуючи на світлинах повненьких, відгодованих дітей. Справді, сини бюрократів і партійних бонз мають «щастливе дитинство». А що ж можна сказати про оцих трьох хлопчиків і про мільйони до них подібних, що старіють, маючи по 7-10 років віку?

У цих дітей дитинство вкрадене... Їхніх батьків, як і батьків інших мільйонів маленьких, заслали, або розстріляли. Їхніми «підприємцями палацями» є кам'яноломні за виселками, всякі смітники за містами. З отаких ліг ми почали ненавидіти комуністичний «рай» і виростати на народних месниках, що тепер паганяють такого страху самому Буглаїнові...

Незабутня спогад — розкуркулювання. Хто з нас може забути плач і благами наших батьків і всього українського селянства, у якого під мітлу було забрано тяжкою працею нажито майно, а потім знищено на численних новобудовах за Уралом?

Советський незрівняний ринок. Людина продає все, щоб доточити до мізерного заробітку. Людина мусить місцями шукати за голкою і нитками, бо советська легка промисловість завантажена військовими замовленнями. Зверніть увагу на одні цих злидарів. Але вони щасливіші від мільйонів інших, бо ще на волі. Чи по їхньому вигляду можна орієнтуватися, що вони справді на волі?

В. ОЛЕКСЯНЕЦЬ

Осквернення поезії

В усі часи в усіх народів звання поета було найпочесніше звання. Поет об'єднував думку, «словами запалював серця», скеровуючи людину в бік любові, навчаючи її ніжності, а найголовніше — справедливості. Устами поета — говорить народ. А тому й найголовнішою ознакою справжньої поезії було, є й завжди буде — єдність ідей народу та поета, єдність прагнень і, найголовніше, нерозривність прав поета та народу. Варто лише постові одірватися від правди народу, як його творчість перестане бути поезією, а він сам із поета перетвориться в ремісника, що буде шити свої твори, як швець чоботи по замовленню. Душа поета умре, а він сам із пророка, з висловителя дум народу може перетворитися в хулителя пласного народу, а треба буде замовчати, то і в його каті.

Говорючи це ми маємо на увазі «українського поета» Ігоря Муратова, що з волі замовців московського Кремля редакції нині газетки «За возвращение на родину».

Хай не подумас читач, що все, про що ми будемо говорити далі, про цю «особистість», є вислідом нашого відношення до редагованої ним газетки й до тих, як бачимо, зовсім не поетичних замовлень, що їх узяв на себе Муратов — «лауреат сталінської премії». Зовсім ні. Для тих, хто знає Муратова раніше, не є ніякою дивницею, що саме Муратов — «поета» скеровував на цю катівську працю. Справа в тому, що Муратов, як поет, «віддів не розцівшив» вже в тридцятих роках. А треба сказати — як поет він подавав колись чималі надії. Нездійсненіми лишилися ці надії, знову же не з вини самого лише Муратова. Головною роллю в цьому «віддіві» відіграв «товарищ Смоляний», що в Київському НКВД віддав справами мистецтва й літератури. От цей «товариш» і бив поета Муратова, а замість нього породив енкаведиста, що перед ним стали тремтіти його колишні друзі по перу, почали низько кланятися старі, заслужені поети й письменники, критики перестали добачати недоліки в його «поезіях», а читачі почали мовчазно відмовлятися читати його книжечки, хоча й виходили вони дуже великими накладками.

В київському клубі письменників (на Фундуклевській) Ігор, як його прозвала кололітературна балерина Штайнберг, почав користатися великою «популярністю». Критикам було наказано утворити авторитет Муратову і то авторитет поета, письменника. Доходило до того, що на його авторські читання мусили в обов'язковому порядку з'являтися всі дійсні члени і кандидати Союзу письменників України. Відсутність на вечорі Муратова будь-кого вже зарохувалася як антигромадський зчинок. Всі відчували, що на Муратова впала ласка енкаведистського «олімпі». Клуб письменників на Фундуклевській (вулиця Леніна) понав, як говорили тоді нишком, під, «муратівське іго».

Це «іго» було настільки гнітюче, що якось на одному вечорі, коли читав молодий поет Карський свою поему «Зелена ляпка» (присвячена Декабристам в Україні), прийшло до великої неприємності, що закінчилася безвістним

зникненням молодого поета Василя Виноградного. Муратов страшно напад на Карського, обвинувачуючи останнього в «ідеалізації минулого», а найбільше в нехтуванні темами «нашого героїчного сучасного». Тут же він кинув закид усім поетам і письменникам України, що ними зовсім оминається така «велика і велична» тема, як «Страж революції — Чека і ЧЕКИСТИ». «Де твориш на що тему?» — гнівно запитував Муратов. Виноградний з місця відповів:

— Ви, товаришу Муратов, напевно скоро заповните цю прогалину в українській літературі, бо говорять, що ви вже розпочали вивчення практики...

В залі зчинився страшенний регіт. Реготали всі. Муратов, не сказавши нікому ні слова, — вийшов із залі. Дальшого обговорення поеми Карського вже не було. Початкувчий прозаїк Качур, що головував із цього вечорі (це той Качур, що працював завідувачем спеціалізу в Управлінні справами мистецтва в Україні), накинувся на всіх з брудною лайкою й отолеся вечір закінченим.

Виноградного більше ніхто не бачив. Він зник. Але після цього Муратов уже не ховався, що він працює в ЕнкаВеДе.

Пригадується ще один випадок. Марко Зісман, український поет жидівського походження, читав якось свій переклад уривків з великої поеми жидівського поета Іцика Фейфера «Трузіни». Поема справила на всіх величезне враження. На вечорі був присутнім і сам Фейфер. Усі, хто забрав голос в обговоренні, хвалили твор і переклад. Виступив і Муратов. Але виступив з обвинуваченням Фейфера в сіонізмі, хворобу якого, мовляв, ніяк не хоче й не може перебороти в собі не лише Фейфер, але й усі працівники жидівської літератури.

Загалі, не дивлячись на те, що Муратов мав своїм «шефом» Смоляного — людину жидівського походження, у нього були сильно розвинені почуття неприязності до жидів. А тому не буде великою помилкою припущення, що трагедія жидівських працівників у галузі мистецтва й літератури в Україні, їх майже поголове винищення, не обійшлося без діяльної участі Ігоря Муратова. От чому жидівська громадськість Америки, зацікавлена долею Фейфера, Квітки і багатьох інших, що про них вона запитувала гостюючих там советських журналістів, мусила б запитувати в першу чергу про це Муратова — головного редактора газетки «За возвращение на родину». Грибачов американським жидом не розповів нічого про долю жидівських поетів і журналістів бо, може, й не знав нічого, а от Муратов знав...

Отже не має нічого дивного, що Москва до «комітету за возвращение на родину» до цієї «громадської організації» призначила саме Ігоря Муратова, цього спеца і випробуваного добровольця на чекістській праці. Нам також відоме енкаведистське минуле генерала Михайлова, що очолює цей комітет номінально. Та присутність у ньому чекіста Муратова переконалило свідчить додатково про те, що цей комітет виконує функцію поставачальника людського матеріалу для МВД, щоб останнє могло виконувати й перевінювати, спущені ЦК КПСС для нього, плани чергових арештувань, висилань і розстрілів.

ЗАКЛИКАЄМО СВІТ В ІМ'Я БОГА, ПРАВДИ І ЧОЛОВІКОЛЮБСТВА ПОЦІКАВИТИСЯ МЕТОДАМИ, ЯКИМИ КРЕМЛІВСЬКІ «МИРОТВОРЦІ» ВЗЯЛИСЯ ЗМУСИТИ ДЕЯКІ ДЕРЖАВИ ВИДАТИ ІМ ПОЛІТИЧНІ ЕМІГРАНТИ НА РОЗПРАВУ!

Пересторога для інших

Східноберлінський комітет, мабуть, у великому «прориві». Та й не «мабуть», а таки справді не виконує пляну: за вісім місяців свого існування спромігся лише відкликати десяток своїх людей, а поза цим напором на міцний спротив емігрантів. Безсилі що-небудь зробити своїми об'явками та «уловками», східноберлінські «товариші» вдаються до провокацій і шантажів найвищого ґатунку.

Ось наприклад зі мною. Я проживаю в Західній Німеччині. Мій батько живе в Аргентині. Якимось чином советські дістали в своє посідання мою і мого батька адреси. Розраховуючи, що поміж нами велика відстань вони рішили розіграти на наших душах комедію. 14 листопада станція східноберлінського комітету передала що мій батько добровільно їде на «родину» і ніби переказав аж у Берлін, що й я не проти повернутися додому. Взапереч, почувши це я відразу догадався, що це є провокація а тому я ніяк не міг повірити, щоб мій батько міг мати якусь переписку з берлінськими лудожерями, бо він дуже добре пам'ятає ті роки поневолення після того як нас розкуркулили, його арешти, висилка і т. п. І я був впевнений, що він ніколи не дасть своєї згоди добровільно їхати на Колиму чи на Воркуту.

Коли виедовзі отримую від батька листа. В ньому він пише, що отримав листа від комітету з поясненнями, як вихати на «родину» і що того листа вони прислали ніби у відповідь на його

запит. Далі батько висказує своє обурення з нахабства комітету, бо, як лише, ніякого запиту до них він не посилав. Мало цього. Виедовзі він отримав від них листа з повідомленням, що ніби я зголосився добровільно вихати додому і просив їх, щоб допомогли й батькові зробити це саме. Мій батько з цього приводу дуже затурбувався і прислав мені повчаючого листа, мовляв, куди ж ти їдеш, нерозумний ти синому. Такого самого листа хотів я послати йому. Вже був написаний, але теля пер я зрозумів усе: на нас «товариші» з комітету хотіли розіграти комедію, хотіли спіймати нас дешевою провокацією, сподіваючись, що ми вчасно не сконтактуємося. Хитра робота, нічого сказати.

Знаючи, що багато українських родин є роз'єднані, проживають у різних країнах, на кілька тисяч кілометрів один від одного і листуються аж собою лише в часи потреби, я рішив написати до редакції «Ми ще повернемося!» оцяного листа, щоб попередити їх про провокаторські методи советського комітету. Не піддавайтесь провокаціям! Краще відразу сконтактуйтеся з родичами! Також цим самим хотіли запевнити своїх численних друзів у всіх країнах, що я нікуди не вийхав і якщо б вони отримали з Берліну якийсь фальсифікат про мене, хай знають, що я на старому місці і про це може підтвердити редакція «Ми ще повернемося!»

Ф. АКСЮК

В. ТИЩЕНКО

Репатріатори хвилюються

Навіть самим совєтським молодцям з кожним днем стає все більш очевидним, що їхня чергова репатріаційна провокація ганебно провалилася. Врештештійній попередній галас про «критику», що зрушилася, про «масовий наплив» репатріаційно-«етатний» комітет був звичайною облудною пропагандою.

Політичні емігранти — колишні раби совєтської каторжної системи — не лише не повертаються на «родину», а й енергійно розшифровують перед вільним світом підступні наміри кремлівських рабовласників, замасковані в різних указах про так звані амністії й удедських намовах «спирення» душ шогубів з берлінського деталного і позаберлінських нелегальних совєтських пунктів по вербуванню нових каторжників для совєтських торем і концетраційних таборів.

І що більше стає очевидним провал тієї провокації тим більше втрачають нерви оті «пішакі на шахівниці», оті виконавці плянів Кремля, що іменують себе східноберлінським комітетом. І втрачають нерви і брак самоопанування стають все більш наглядними. Це цілком зрозуміло. З заданим, що їм доручили кремлівські господарі, «товариші» не впоралися. А хто-хто, а вони найкраще знають, що їх за це чекає. Адже вони також мусять оправдовувати довіря перед тими, хто доручив їм таку невдачу. А праця їм таку невдачу. Адже всі досконалий часні заходи в ній ріжних вишніхських, маликів, промків, молотових та інших великих риб закінчувались повним провалом. Тому на цей уже раз по дипломатичній лінії за неї взявся сам голова совєтського уряду — Булганін, а диверсійно-провокаційну діяльність на європейському тереті доручено зграї лавних і скритих провокаторів.

Ім дано неабиякі матеріальні засоби. Їх наділено особливими правами. Їм дозволено користуватися усіма методами з багатого арсеналу совєтської тасмної розвідки й брехливої совєтської пропаганди. Їм дозволено брехати, навіть на некористь чинних в СССР законів і порядків.

І все ж наслідків ніяких. Тому східноберлінську братію все більше й більше огортає жак за своє майбутнє. Тому все більш нелогічною стає їхня брехля, все більш гістеричним стає тон тієї брехні.

Хоч берлінська агітка «За возвращеніє на родину» ніколи не відзначалася логічністю, чи переконливістю своєї аргументації, бо очевидної, суцільної неправди не в силі замаскувати навіть такі досвідчені майстри від брехні, як большевики, проте та писанина, що по'являється в ній брудний ганчірний останнім часом, остаточно зраджує безпорадність її редакторів. Нелогічність і самозаперечення набрало в ній тепер таких розмірів, що не лише одне її число заперечує йше, а навіть сторінка заперечує сторінку, чи просто кінець статті цілком заперечує її початок. У своєму тринадцятому номері, в статті під заголовком «Про що говорять, коли немає про що говорити?» вона до того вже договорила, що говорити їй більше дійсно нічого. Намагаючись якось звести до купи кінці з кілками між незграбно прокламованими кремлівськими великодушним вспрошенням і указом совєтського уряду про помилу, але безпредметну амністію, вона наговорила явних нісеніть. В тій же самій замітці вона пише і про емігрантських лідерів, як про великих злочинців, що не мають права чекати на якесь помилування від совєтського уряду і мусять бути суворо покарані, і тут же через пару рядків пише цілком протилежне. А саме: «Згідно указу до прибувчих з повинною гуманно ставляться навіть і в тому випадку, коли вони поповнили найтяжчі злочини». Правда, ми добре знаємо, що за совєтською термінологією означає «гуманне ставлення». Адже поступове конання до смерті на сибірській каторзі вони вважають за багато гуманніше від негайної кулі в потилицю. Та мова йде про інше. Мова йде про те, що берлінські пропагандисти остаточно запуталися у власній брехні. В тому самому числі вони закликають усіх тих, хто має «гризи», «скупат» свою «винну» відданою працею ще закордоном шляхом ширення совєтської брехні, провокацій і диверсій, а особливо активним поборенням закордоном ворожой, анти-совєтської пропаганди, як найбільшого зла у відношенні СССР. І тут же, рядом, стверджують, що ведення закордоном антисовєтської пропаганди не є ніяким злочинним перед «родиною». А всі ті, хто таку антисовєтську пропаганду вів у минулому, та навіть веде це й тепер, може вільно, без найменшого страху зголюшуватися з повинною.

Ну наскільки вже треба втратити нерви й здоровий розум, щоб дописатися до такої «репатріаційної логіки». І тут мова йде не про втрату вже совісті, а йменно нерви і розуму. Бо покидьки типу Михайлова совість втратили вже давно, інакше не мали б вони ні згань, ні теперішніх доручень.

То ж можна сподіватися, що Михайлов скоро оголосить, що він має дозволя займатися антисовєтською пропагандою, навіть в СССР, аби лише зама-

вити нас в ембелівську пастку, аби ми лише кордон переступили.

Та в тому і вся розгадка всієї цієї совєтської гістерії. Чим найнеймовірніш даються нам обіцянки, тим більш очевидний провал усієї акції, тим більш очевидне хвилювання її виконавців. І те хвилювання щоденно зростає. Та й як не хвилюватися.

На резервних коліях східноберлінських залізничних станцій на нових в'їзні для сибірського етапу чекають заграбовані вагони з посиленням конвоєм і псами. А він, Михайлов — комендант першого «сборного пункту», не може своєчасно тих в'їзнів погасити.

І цілком можливо, що, замість передбачуваних найвищих емігрантів, скоро в тих заграбованих вагонах доведеться етапувати до Москви і всю цю зграю. За провал чергової провокації московських диктаторів хтось мусять погасити кару. Михайлов і його товариші для цього дуже добре надаватимуться.

А для нових провокацій людолови висколюють і нових провокаторів.

Та хай будуть певні, як творці мину-

лих і майбутніх провокацій, так і їхні виконавці, що воля до боротьби за свої батьківщини в політичних емігрантів така велика, а право на свободу на вільному Заході таке непорушне, що всі нові совєтські затії, ліквідувати анти-нові совєтську політичну еміграцію, розбиватимуться в майбутньому так успішно, як розбивались вони і в минулому.

Ідеї в політичній еміграції такі як і в цілому вільному світі. Тому їх відстоює все вільне людство. Тому вони непере-можні!

Вол. КРАВЧУК

Що ж тут дивного?

Ви, шановні земляки, мабуть ніколи й не сподівалися, як вас любить «родина». Якою жадібною, незрівняною любов'ю. Ба, ви поповнили проти неї страшний гріх — відмовились від неї, розказали про неї світові правду, витягли на денне світло її геноциди, її терор, її антилюдську систему, а вона не лише не збирається вас за це карати, а навпаки, обіцяє всі блага справжнього раю, обіцяє влаштувати вас за фахом і рахувати вас за «істинного» совєтського «человєка». Отакі зміни на «родині». Раніше за соту частину отаких гріхів з сотень тисяч людей зрубували голови, гноїли ними Сибір, а тепер — «родина» ніби не «родина», а якесь новопостале політичне Ельдорадо.

Тут же каже, що ви всі злочинці, і тут же заявляє, що ви жертви західного капіталу. Хоч між цими кваліфікаціями велика різниця, але не забувайте, що не так давно (та очевидно й тепер) люди діставали з ласки совєтського правосуддя по 25 років саме за те, що дозволили стати «жертвами капіталу». І сьогодні правосуддя ніби те саме, і кодекси старі, і параграфи в них сформульовані точнісінько так само, як і раніше, але категорії злочинців цілком змішалися. Виглядає, що тепер 25 років скорше дістане тричі герой соціалістичної праці та всякий орденосець, ніж той, хто активно виступав проти совєтської влади, боровся проти неї збройно, чи просто гарячим словом.

В отаких змінах на «родині» запевняють нас найкращі радіостанції та спеціальна для «поворотництва» заснована Кремлем преса. Виходить, що або «товариші» вважають усіх нас за божєвильників, або ж всі побожевільні. Та що українська еміграція така мас глупа, якраз доводить факт, що до цих пір подалися до Берліну три спорохнявілих агенти і все. Висновок з усього того той, що людолови просто в розпачі з черговою невдачею налігування рабів і рилили грати ролю лисиці, що милує курей.

І що з усього цього дивне, так це те, що люди, які на еміграції зробили для «родини» не одну цінну прислугу, тепер зараховані в категорію злочинців. Маємо на думці всіляких комуністів, що покинули батьківщину ще перед першою війною, або введові після неї. Таких червоних чи почервонілих земляків є трохи в США, в Канаді та Аргентині. Начитавшись райських казок про «одну шесту міра», вони життя на «родині» оцінюють отими казками. Ну й жай собі. Але трагедія в тому, що вони роками точили на замовлення з Кремля політичні основи своїх нових батьківщин, заслужували довіря «робітничо-селянського» уряду, виконували всі його брудні накази, клопотали про совєтські паспортні, нетерпеливо чекали дня виїзду з «землі обітованої», а совєтські амбасди все відтягали з останніми візами. І абаламучили люди чекали роками на виїзд, не підозрюючи, що вони в СССР абсолютно непотрібні, що коли вони всі виїдуть до «старого краю», то нікому буде робити людину роботу в країнах західної демократії. І уявіть собі розчарування цих людей, коли вони дізналися, що нас, кого, на протязі років тавровано злочинцями й убивцями, нас, на кого й найбільше травилося, раптом «родина» готова прийняти, як своїх дорогих дітей, а їм знову відмовляє віз. Це вже не дискримінація в

їхніх очах, а щось подібне до зради «родини» своїх наймитів закордоном.

З цього всього ми довідалися, що оці закордонні комуністи, особливо наші земляки, є справді сліпці в руках кількох молодців, що пройшли вишкіл у Москві, та що «родина» не дуже йде настрій тим, хто її хоче, а вдається до всяких засобів, щоб накласти руку на тих, кого вона хоче.

Події показують, що вона хоче саме нас. Бо вона бачить у нас своїх запеклих ворогів, що поза її впливами допомагають вільним народам розгадувати її чергову підступну карту, а значить перестерігають вільний світ перед небезпекю з її сторони. Знищити, усунути цих освідомовачів і борців — оце її мета. Але й це нами розгадано завчасно. І східноберлінський комітет абсолютно немає що робити: поворотців немає, в «квартирі» справжнє безробіття.

Дивно, що совєтчики, починаючи всі ці заходи, сподівалися, що матимуть багатий улов і не розраховували, якого клопоту їм принесуть «свої люди» в Канаді та Аргентині. А сталося якраз так, як вони не хотіли: мають бажання повертатися ті, кого вони хочуть тримати закордоном, а ті, кого б вони хотіли «владштувати» на «родині», роблять все, щоб залишитися на чужині доти, поки прийде момент для боротьби не словами, а вогнем і залізом.

Що ж, співчуваємо совєтським математикам. А це більше співчуваємо їхнім наймитам у західних країнах, які й досі не можуть додуматися, в чому саме полягає ребус. Щодо нас, то навіть наші діти з цього приводу можуть сказати: «Що ж тут дивного?»

Вони не пройдуть крізь наші лави!
(Закінчення з I-ї сторінки)

ліві світово-політичні обставини, наша еміграція виявилася міцною, впертою, і готовою боротися до перемоги.

Ми всі не один раз усмішно здавали екзамени, особливо тоді, коли загрожувала якась небезпека. Є фактом, що й цей черговий наступ ворога ми відбиваємо успішно. Українська еміграція, як і інші антисовєтські еміграції, морально сильна й стійка. Ніяким ворожим заходам не вдається нас розбити, не вдається ліквідувати величезного об'єднаного акту на адресу большевиків, що ним є саме перебування політично-активної еміграції у вільному світі.

Ворогові не вдається нас зліквідувати!

Ворогові не вдається пройти крізь наші визвольні лави!

До українських емігрантів

Редакція бюлетеня «Ми ще повернемось!» дістає багато листів від емігрантів із запитом про те, як бути із тими провокативними листами й пресою із Комітету Михайлова, що надходять до них проти їхнього бажання.

Радимо: Явні підозріло-провокативні матеріали передавати місцевим органам безпеки; ті матеріали, що можуть бути використані в демаскуванні сов. репатріаційної провокації, просимо присилати нам; звичайну ж пропагандивну макулатуру радимо палити.

Редакція

Антон Біда — герой труда

(Продовження з попередніх чисел)

IV.

Загнув, вимер увесь біл
в снігах холодних Комі. —
Передавай усім привіт
Отим, що в Совпаркомі.

А я виліз... На те, виліз,
Щоби привіт той передати.

Щоб дати звіт про дні ліх,
Як смерть справляла тризну,
Як виміряли ділахи
В епоху комунізму, —
Щоб всім вождям — привіт.

(привіт!)

А «татові» щоб — «многа літ!»

Виліз Антон, в тім пеклі зла
Не впа в червону Лету,
І смерть Антона не взяла —
Не здійснила декрету. —

Він не горить, а ні в снігах
Не хоче загинати...
Благословила так його,
Виправши, біда Мати.

Заповіла, щоб все пройшов
І, скільки сили стане,
Щоби проміс її любов
Крізь горя океани,

Крізь прірви мук,
Крізь смерті сніг.
Через негоду чужини, —

Щоб серцем все здолати зміг,
І її сльози в нім беріг,

Щоб плач за дітьми і жалі
Допіє до рідної землі

І там посяв на степах
Навколо Ромодана,
Щоб прикрасила та печаль
Вітчизну Богом дану.

І той здійснювати заповіт,
Ось я (Біда на ймення)
Пройшов Сибір, «і Крим і Рим»
Із тим благословенням

Не шез, не згинув в тім краю.
І от —
привіт передаю.

Усім вождям привіт-привіт!
«Отню ж народів» — «многа літ!»

(Не многа літ життя й хвальби,
А многа літ гинят і ганьби)

V.

І де б не був,
Куди б не біг —
Позбутися Антон не міг
Отих, що все встали в очі,
Розгублені по всіх світах, —
Кричать в ярмісі і в тиші
З глибини дитячої душі.

Не позабудеться ніяк
Все ЩО було, і ДЕ, і ЯК.

Мов запорожці-вусачі,
Встають діди похилі...
Він прокидається вночі,
Забути їх не в силі
І все, що збилось, як в коші,
На дні дитячої душі.

Ні, не забудеться ніяк
Все, ЩО було, і ДЕ, і ЯК.

Як умірали по ярах
Вигнанці з України,
Мов свічі, гасли на вітрах
Жорстокої чужини,

Конали тихо, як малі,
Попухлі і недужі,
Від дум,
відчаю
і жалів,
Від голоду
і стужі, —

В країні Комі серед скель,
Серед снірів,
серед пустель.

Все ждали волі від людей
І — мерли, мерли кожен день:

Покірни кривді, як судбі,
Старі діди печальні
І діти, що у боротьбі
Завжди були нестральні,

Й дядьки, могутні, як дуби
Тепер посохли від журби,

Вмирала юність онучат,
Краса і молодість дівчат,

Вмирало все (щоб знав естет!) —
І сестри, й Батько, й Мати...

І не приходив «КОМІТЕТ»
Іх репатріювати!

Куди-і!? Де все суніт, тюрма, —
Репатріаторів нема.

Та й не на те у тундрі ті
Іх перла власть лукача
Та й залишила: «при житті»
Але — без хат,
без паспортів,
без хліба
і без права.

Ні, не для того привезли
Сюди їх сталінські «орли».

VI.

Гей, мерли люди в Комі тій,
Не хочучи вмирати,
І не приходив ком-вертій
Іх репатріювати.

Не ратував цих громадян,
Не поверта в Ромодан —
В Вітчизну пісні (й боротьби!),
Або й на «родину» хочби.

Авже-ж! Забули їх усі,
Цих «переміщених осіб».

Лише манили журавлі
Назад до Рідної Землі —

Махали крильми з вишини
За сивою габою,
Гукали, кликали вони
Летіти за собою

Оних, геть зблук в смерті сон,
Оних таких «дисплейс-персон»

(Ще ці слова такі свіжі
І є скорочено — «Ді-Пі»!)

І полетіли б рештки сил
Та й обернулися в плями.

Так у Ді-Пі немає крил
Летіти з журавлями.

Та й все одно б — і в небесах
Ім ГПУ віддало б шлях.

Ні, не приходив «Комітет»
Іх репатріювати —

Іх генерал,
ані поет,
Ні всі ті лавреати,

Ні вкп(ф)у,
Ні всемогутне ГПУ —
Ніхто з апостолів ідей
Не ратував оних людей —

Оних, геть зблук в смерті сон,
Оних таких «дисплейс-персон»

VII.

І взяв Антон у серце їх
Та й геть поїє з собою, —
Побіг крізь ніч,
Побіг крізь сніг
За тою
голубою

За мрією малий побіг
І всіх поїє крізь бурю й сніг.

VIII.

Ганяв Антон по всіх стежках,
І так поза стежками,
По диких петрах і ярах,
По бур'янах,
по пустирях,
Летів чагарниками —
Навселіп,
всторч
і павання.
Як бідне дику воченья.

Боявся смерті між пустель,
Але й жахався людських осель, —
Бо понад все боявся людей,
А надто —
слуг «нових ідей».

Минав їх здалеку, як міг,
І біг пустелями,
і біг.

Немов звірок
малий сивок
Великого Народу
Липився він, як той листок,
Один з усього роду:

За хату мав терновий кущ,
За постіль — купу дерті...
І в жабох в глухаві пущ,
Щоб з голоду не вмерти.

І божим шастям була мить,
Коли він міг їх ізварить.

Та біг крізь голод
й сліз туман,
Та все тримав на Ромодан,

На Ромодан!
туди!..
куди...!

Де народився,
і жив колись.

Та тільки ж як його знайти?!
В який до нього бік іти?!

Порозбігалась напрямки,
Позаростали всі стежки,
Хоча по правді (чи на зло) —
Для нього їх і не було.

Летів наосліп, наивання,
Як бідне дику воченья.

Блудив у пущах —
у лісах,
Збивався з путі
в гірських пазах,

Минав людей,
жахався осель, —
Біг дикий і одертний,
І в жабох серед пустель,
Щоб з голоду не вмерти,

Але стремів усе вперед.
Усе вперед,
усе вперед...

Немов би Матівка веда —
Незрим
перед ним ішла.

IX.

Так перебіг Антон ліси,
Поперебривав ріки,
Пройшов пустелі
й гір пачи, —
Та й стрів містка великі.

І тут людської «доброті»
Уже не зміг він обійти.
У цім «обіщанні раю»,
Як вигнанець із нього,
Дістав він порицію свою
Життя його «нового».

Без прав, без «виду» на буття,
Зацькований докраю,
Хлиснув «веселого життя»
Цей вигнанець із «раю».

Було його по хідниках,
По брукках і по брамах,
Було його й по вулицях,
По всіх помийних ямах,

Було його в пилу доріг
Маленьких і центральних,
І часто сон його стеріг
В кльозетах привокзальних...

Немов звірок,
малий сивок
Великого Народу,
Котався він, як той листок,
Один з усього роду

Без злочину і без вини
По смітинках «родної країни».

Без прав,
без «виду на життя»,
Без милосердя й без пуття.

(Продовження буде)

Ми ще повернемось!
РЕДАГУЄ КОЛЕТІЯ

Адреса редакції й адміністрації:
München 50, Postschleiffach 89, Germany